ఆశౌన కురుపు

ఆధునిక తెలుగు కథా రచన చరిత్రలో ఒక బ్రహ్మాండమైన ఉప్పెన. చలం కలానికి అటూ ఇటూ కూడా సాటిలేదు. కథలలో అసమానమైన ఉపజ్ఞా, నిలబెట్టి చదివించగల ధాటీగల శైలి, ఒక్కరకు పట్టుకుంటే వదలని భావ పరంపరా, ఈ మహాస్త్రాలతో చలం ఆంధ్ర జాతి మీద దాడి చేశాడు. ఆయన ధాటి ముందు విమర్శ ఎక్కడ ఆగుతుంది? అంత వరకూ అమాయకంగా ఉన్న తెలుగు కథ చలం చేతులోపడి గడుసుదేరింది. సహజంగా చలం యుగం యేర్పడింది; చలాన్ని ఒక ఆదర్శంగా పెట్టుకొని కథకుడైన వారు అసంఖ్యాకులు.

– కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

(ప్రేమ్‌చంద్ పబ్లికేషన్స్ సౌజన్యంతో)

వొద్దని నేనూ, వొదినా గోలపెడుతున్నా వినక, మా గోలంతా పెడచెవిని పెట్టి, అన్నయ్య ముంచుకు పోయినట్టు పోయినాడు వూరికి. ఆ మధ్యాహ్నం, తన పాటలు వాళ్ళు వింటేనేగాని వాళ్ళకు గతులు లేనట్టు, మేము ముగ్గురమూ కలవలు ఆ పదిరోజులూ యింట్లో చేసిన అల్లరీ, ఆటలూ, పోట్లాటలూ, ఎత్తిపొడుపులూ, అన్నీ ఒక్కసారిగా చల్లబడి, అతను వెళ్ళడంతోటే చప్పున ఆగిపోయి, మేమిద్దరమూ ఒకరి మొహాలు ఒకరం చూచుకోలేక తిట్టుకుంటామా అన్నంత తోచకుండా అయింది మాపని. గది కిటికీ దగ్గిర కూచుని రోడ్డు మీద పొయ్యే ప్రతి వాళ్ళని వెక్కిరించుకొని, తకలేస్తుందనుకొని రెండుసార్లు వుప్మా, కాఫీ చేసుకొని యెన్నడూ లేనిది హటాత్తుగా దుర్గమ్మత్తకి, ప్రేమతో ఆరుపేజీల వుత్తరం వ్రాసి, హార్మోనియంలోంచి మాలోలేని సంగీతాన్ని రప్పించలేక దాన్ని విరక్కొట్టి, అన్నయ్య గడియారం ఆలస్యంగా తిరుగుతోందని దాన్నంతా విప్పి పెట్టి–పొద్దు గడిపాం.

మర్నాడు మధ్యాహ్నానికి యిల్లు తగలబెడదామా, పొరుగింటి దొడ్లోకి రాళ్ళు విసురుదామా, జుట్టు కత్తిరించుకుందామా, అనే ఆలోచన వరకూ వచ్చింది మాస్థితి. వదోసారి గతిలేక ఆ "శశిరేఖ" మళ్ళా చదువుతూండగా గూటి దగ్గిర కూర్చున్న వొదిన. వొదినే యిట్లారా తమాషా చూపిస్తానేటప్పటికి నా ప్రాణాలు లేచివొచ్చి, అపాడు వెంకట చలం పుస్తకాన్నక్కడ పారేసి, గూటి దగ్గిరికి పరిగెత్తాను. కిటికీకి యెదురుగా ఒక పెద్ద మనిషి నుంచుని వున్నాడు. కళ్ళకి జోడు, జాగ్రత్తగా అర్ధశేరు అగరు నూనె రాసి దువ్విన గిరజాలూ, షర్టు, మడత వుత్తరీయం, అతన్ని చూడగానే నేను వెనక్కి తగ్గాను. తల తిప్పి వొదిన్ని చూసి, అర్థయుక్తంగా చిరునవ్వు నవ్వాడు. వొదినేం చేసిందో నాకు కనబళ్ళేదు. కాని అతను మెల్లిగా కిటికీ దగ్గిరికి జరిగాడు. వొదిన చప్పున లోపలికి వచ్చి కిటికీతలుపు దబాలున వేసి బిగ్గరగా నవ్వి, నవ్వుతో షరుపు మీద

చలంగొప్పతనం అంతా ఆయన విప్లవాత్మక

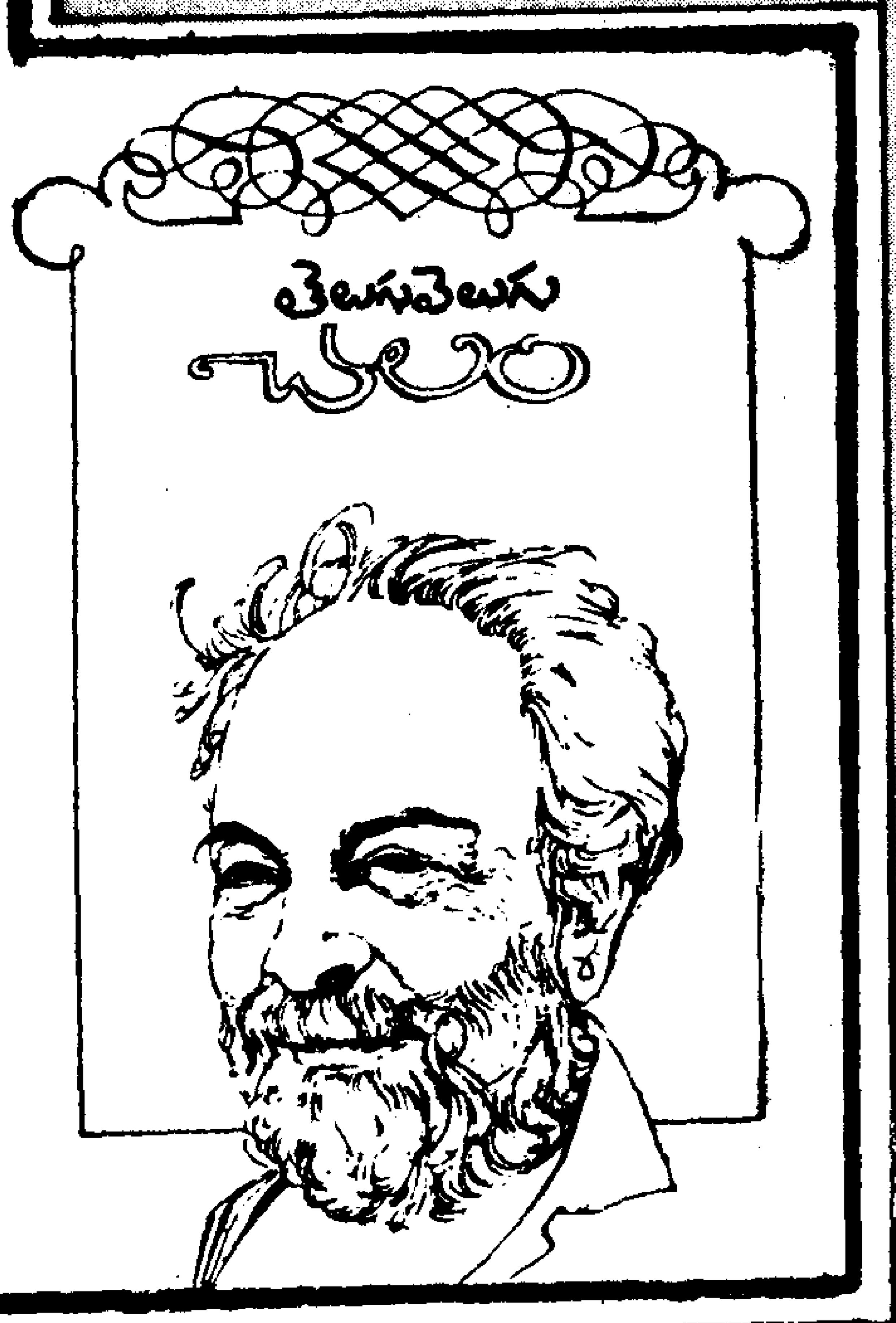

"నేనా?"

"పోనీ, వాడు!"

"వాడా: వాడి తరమా!"

"మరి ఈ నాటకం యేమిటి?"

"మీ అన్నయ్యవలె నువ్వా తొందర పడకు: వినుమరి ఒకరోజున నన్ను కిటికీ దగ్గిర చూసి. యీ వెధవ ప్రతిరోజూ ఆ వేళకే యిట్లా పోవడం. వూరికే తొంగి చూడడం, నేను కనబడక పోతే నేను వచ్చిందాకా యెండలోపడి వుండడం ప్రారంభించాడు. మీ అన్నయ్యతో చెపుదామా? వొద్దా అని ఆలోచిస్తోవుండగా, ఒక రోజు మధ్యాహ్నం వాడు రాలేదు. ఆవేళ నాకేమీ తోచలేదు. అదిగాక వాడు నన్ను అంత వాంఛతో కోరడం నాకు చాలా గర్వంగా, సంతోషంగా వుంది. వాడిమీద నాకు ప్రేమ వొచ్చిందనుకోకు. ఆ వెధవ మీదా? కాని వాడు రావటం అలవాటయింది, చలికాలంలో సాతానివాడూ, రాత్రి మాధాకరం వాడూ అలవాటైనట్టే, ఇంతలోయేం పోయింది? ఇంతమాత్రం తమాషా లేకుండా బతకడమెట్లా! మొగాళ్ళకెన్నో తమాషాలుంటాయి, జీవితంలోక్లబ్బులూ, ఆటలూ, పార్టీలూ, షికార్లూ! మనకే ముంది! వంటా, చాకిరి, చచ్చుపేరంటాలూ పొద్దున్నా, రాత్రీ యింతే! వాళ్ళకేం? ఎంతమంది ఆడవాళ్ళని చూస్తారో, మనకేం తెలుసు? కాస్త మొగాళ్ళకేసి చూస్తే మనకి తిట్లు. మనమూ మనుషులమేనా? ఐనా తప్పేంచేశాను? నా చంపల్లోని జుట్టునో చూసి, వాడు ముగ్ధుడై, గంటల కొద్దీ రోడ్డుమీద పడివుంటే, యెవరికేం కష్టం? వాడికంటావా? కష్టంగా వుంటే ఎండ నెత్తిమీద మాడుతూ యెందుకు నుంచుంటాడు? వాడికీ ఆనందమే! అపాయంలేని వాడి ఆనందాన్ని మనమెందుకు చెడగొట్టాలి? ఆనందమివ్వడం పుణ్యకార్యమా కాదా? ఈసంగతి మొగాళ్ళకి అర్థంకాదు! "నా జుట్టు అందం పంక మీరు చూడనే చూడరు. కాని ఆ జుట్టుని ఒక్కసారి చూడ్డానికి ఒక పెద్దమనిషి అరగంట యెండలో మాడుతూ నుంచున్నాడు. మీ భార్యనైన నా అందం చాలామంది మెచ్చుకున్నారంటే, మీ అన్నయ్య యేమాత్రం సంతోషిస్తారు? పోనీ ఆయన నా అందాన్ని మెచ్చుకుంటారా? నా అందం ఆయనకి మామూలు, ఆకాశం నీలంమల్లే గడ్డిపచ్చదనం మల్లే: పోనీ. యింకోడు మెచ్చుకుంటే సంతోషిస్తారా? ఏదీలేదు. మామూలుగా రాత్రి పదింటికి పక్కన నాతో కూడాపడి గట్టిగా నన్ను కావలించుకుంది. నా గుండెలు దబదబ కొట్టుకున్నాయి భయంతో. యేమిటీ సాహసం! అన్నయ్యతో యింత ప్రేమగా మనసు కలిసివున్న వొదినేనా! నన్నుకూడా యీడుస్తోందేమిటి, ఆ అసహ్యపు వ్యవహారంలోకి?

ఆ వెంకటచలం పుస్తకాల్లోగాని, లోకంలో యిల్లాంటి సంగతులు వుంటాయి అనుకోలేదు.

"చూశావా?"

"యేమిటది?"

"అదే."

"అంటే?"

"వాణ్ణి చూశావా? ఆ మూతి కాలిన వాణ్ణి?"

"మూతి బాగానే వుందే?"

"బాగావుంటే ముద్దెట్టుకో."

"నువ్వాపని చేశావా? చెయ్యబోతున్నావా?"

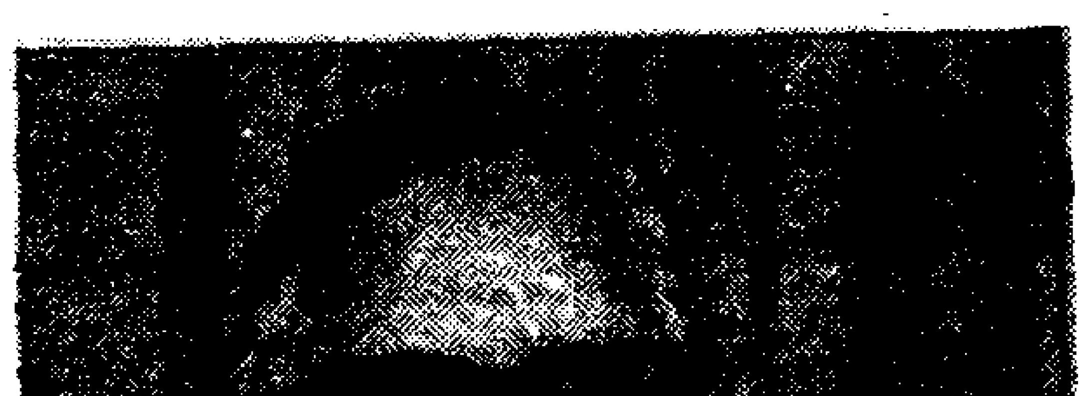

నేను ఎలా వ్రాస్తాను?

"నేనెప్పుడూ చూసింది చూసినట్టు రాయనేలేదు. టిపికల్ పాత్రల్ని ఎంచుకొని రాసేను.

నేను జనం మాటలు నోట్ చేసుకోను. వాళ్ళెలా మాట్లాడుతారో, వాళ్ళవ్యక్తీకరణ ఎలావుంటుందో గ్రహించి రాస్తా. అలాగే నేను డబ్బు కోసమో, మరేదో ప్రయోజనం కోసమో నా పుస్తకాలు అంకితం ఇవ్వలేదు. నా బంధువులకి, నా స్నేహితులకి మాత్రమే ఇచ్చేను".

—రాచకొండ విశ్వనాధశాస్త్రి

మయిన భావాల్లో వుంది. చలం — సంచలనం

పడుకుని మూసిన కళ్లు తెల్లవారిందాకా తెరవరు. అర్ధరాత్రి నిద్రలేపి "ఏమండీ. వాడిందాక నా కళ్ళ అందాన్ని చూసి,చూసి మురిశాడు. ఆ కళ్ళు తనని చూసేవాళ్ళు లేక రాత్రంతా యేడుస్తున్నాయి" అంటే యేమంటారు? అంతేకాదు నేను యాడాది పుట్టింట్లో వుంటే, హోటలు భోజనం వొంటికి పడడంలేదు. వెంటనే రమ్మని వ్రాశారుగాని నా పెదిమల అందం కనపట్టంలేదని కాని, నా చెంపల నునుపు ఆయన్ని విరహంలో ముంచిందనిగాని, వ్రాశారా? అంతగా ఐతే మహా, నువ్వు దగ్గిర లేకుంటే కష్టంగా వుంది-అంటారు. అంటే మనమర్ధం చేసుకోవాలి ఆ కష్టమేమిటో. తనక మనకి పెదిమలూ, కళ్ళూ వున్నాయనీ, వాటికో అందం యేడిసిందనీ ఎంత త్వరలో మరచిపోతే అంతమంచిది. నీ నేత్రాలు భ్రమరాలమల్లే వున్నాయనడం లేనేలేదు కదా, పైగా నీకు కళ్ళు కనపట్టం లేదు. గుడ్లు మీదికొచ్చినట్టున్నాయి అంటారు. మీ అన్నయ్యకి ప్రేమలేదని కాదు. వుంది. కానియివన్నీ చూడదా ప్రేమ. ఇట్లాంటి కిటికీల పెద్దమనుష్యులే మన సౌందర్యాన్ని గుర్తించి మనకి ఆనందం కలుగచేసేది. వీళ్ళని వొదులుకుంటే జీవితానికి మెరుగేది? ఇంతవరకూ వాడికి నేను ఇచ్చిందల్లా కొలుకుల్లోంచి అప్పుడప్పుడు ఒక్కచూపు. దానికోసం కుక్కవలె అట్లా గుమ్మంలో పడివుంటాడు. ఇంత చవకగా పహరావాణ్ణి సంపాయించగలవా యింకో విధంగా!" అంది.

నా మనస్సు సమాధానపడలేదు. అనుభవం తక్కువ కావడం చేతనేమో.

"తప్పుకదూ, వాడిమీద మనస్సు వుంటే నీకు అనుకోవచ్చు. కన్నుతో వేలుతో ఆతన్ని కోతినాడించినట్టు ఆడిస్తున్నావే."

"అదీ తప్పే?"

"పాపం ఆయన కెట్లావుంటుంది? యెంత ఆత్మామోహమూ లేకపోతే యిట్లా పనులన్నీ చెరుపుకొని నీ చుట్టూ తిరుగుతాడు? వాణ్ణి సంతుష్టి చేసే వుద్దేశ్యంలేని దానివి యెందుకతనికా ఆశ కల్పించడం?"

"పరస్త్రీని గోరేవాడు మరి తిప్పలు పడవద్దూ?"

"అన్నయ్యతో చెప్పి తన్నించు.కాని అన్యాయంగా యీ దొంగఆశలెందుకు?"

"చాలదు. యీ శిక్షతో సమానమయింది లేదు."

వొదిన ముందన్న మాటలకీ యీ మాటలకీ విరుద్ధం కనబడ్డది. కాని, యెట్లాఅడగాలో తెలియక వూరుకున్నాను.

"చూడు మళ్ళీ వచ్చాడు వీడు వెళ్ళిపోతే ఈరోజంతా యేం తోస్తుందిమనకి? సంగీతం వచ్చేమో పాడిద్దాం. మొగ్గలు వెయ్యగలదేమో! అన్నయ్య కోప్పడకుండా ఆ గడియారం బిగించి పెట్టడం చాతనవుతుందేమో!"

"వుండు. ఒక తమాషా చేస్తాను" అని కిటికీ దగ్గిరికి వెళ్ళింది.

"రాత్రి దొడ్లో పాక దగ్గిరకు రండి: యెంత ఆలస్యమైనా, నేను వొచ్చిందాకా అక్కడే వుండండి" అంది.

అతని సంతోషం చూస్తే ఆరోడ్డుమీదే రెండు మూడు పల్టీలు కొట్టి ఒక యెంకిపాట పాడతాడనుకున్నాను. కాని వొదిన సాహసం చూస్తే నాకు భయమేసింది.

"యేమిటది?"

"నువ్వూరుకో?"

మొత్తానికి తోచకుండా వుండడం పోయింది. వొదిన చప్పుచప్పున వంట చేసింది. వొదినసంభ్రమం చూస్తేమాత్రం నాకు భయంగా వుంది. వాడితో యెంతవరకు చనువు తీసుకొంటుందో, నేనేం చెయ్యాలి? యెట్లా అభ్యంతరం పెట్టను? వాడు ఆమెను వొదలి నన్ను—

సాయంత్రమే మంచి వెన్నెల వొచ్చేసింది. కాని అపరిమితమైన చలి ప్రారంభించింది. వంటింటి కిటికీకి తడిక కట్టిదాని వెనక యిద్దరమూ కూచున్నాము. సందులోనించి గోడమీదికి మెల్లిగా వొచ్చి యిటు అటు చూసి గుమ్మంవంక ఒక్కనిమిషం చూసి పాకలో దూరాడు. నేను, భయమూ కనికరమూ మరిచిపోయినాను. వొదిన ఉత్సాహంతోపాటు నాకు అల్లరితనం పుట్టుకొస్తోంది. లోపల లోపల నవ్వుతో చప్పుడులేకుండా చప్పట్లు కొడుతూ కూచున్నాము. దొడ్డి నిశ్శబ్దమయింది. మేమిద్దరంపోయి పడుకున్నాము.

"యేంచేద్దాం?" అన్నాను.

"నిద్రపోదాం."

"వాడూ?"

"అంతే. వుండనీ. ఒక్కనిమిషం పడుకుందాం?"

యేదో దొడ్లో పెద్ద తమాషా జరుగుతున్నట్లు వొదిన నిమిషానికోసారి దొడ్లోకి పరిగెత్తడం, వీలైతే నన్నుకూడా లాక్కుపోవడం, వొచ్చి మళ్ళీ పడుకోడం. కాని యేమీ జరగంది ఆ వుత్సాహం తనలో తానెంతసేపు కల్పించుకోగలదు? పదింటికి కళ్ళు మూసుకున్నాము. కాని నాకు నిద్ర రాదు. ఆ పాకనిండా పురుగులు, పేడ కంపు, ఛాణుకెత్తించే ఆ చలిలో యెట్లా కూచున్నాడో ఆ మహానుభావుడు? ఆ ఆవు వెనక నక్కాడుగావును, యీ చలికి! ఆ ఆవుకి జబ్బు, మూలుగుతుందికద! అనుకుని ఆపడానికి వీల్లేకుండా నవ్వాను.

"నరే! వాడి గతేమిటి?"

"చావనీ."

మళ్ళీ ఆలోచించాను. పాపం! యెంత ఆశతో మేలుకొని కూచున్నాడో? పోని నేను వెళ్ళిపొమ్మంటే? వొదిన నన్ను వెళ్ళనిస్తుందా? పోనీ వొదిన నిద్రపోయిం

పాఠకులకు

మయూరి మీకోసం—మీరు పాల్గొనే ఎన్నో శీర్షికలను నిర్వహిస్తున్నది. ఆయా శీర్షికలకు మీరు మీ ఫోటోతోసహా రచనలు పంపవచ్చు. ఈ పత్రిక చూస్తే మీకోసం ఏఏ శీర్షికలు ఉన్నాయో మీకే తెలుస్తుంది.

※మీరు ఏ శీర్షికకు రాసినా కవరుమీద ఆ శీర్షికపేరు తప్పని సరిగా రాయాలి.

※పాఠకులు రచనతోపాటు తమ ఫోటోకూడా జతపరిచి పంపాలి.

※ఏ శీర్షికకు రాసినా అరఠావుకు మించకుండా, కాగితానికి ఒకవైపు స్పష్టంగా రాయాలి.

※రచనతో పాటు మీ చిరునామా తప్పనిసరి!

మనిషి సమూహంలో ఆనందిస్తాడు
మనిషి సమూహంలో ఆగ్రహిస్తాడు.
మనిషి సామూహిక ఆగ్రహమే ఉద్యమం.
మనిషి ప్రవహిస్తాడు. పర్వతోన్నతుడౌతాడు.
మనిషంత విలువైన వస్తువు మనిషే!
మనిషంత విషతుల్యమైన వస్తువూ మనిషే.
మనిషెప్పుడూ ఒంటరికాదు.
ఒంటరిగా మనిషెప్పుడూ జీవించలేదు.
మనిషి సమూహంలో శక్తి
మనిషి సమూహంలో తిరుగుబాటు
మనిషి సామూహిక సుఖమే సుఖం.
మనిషి సామూహిక దుఃఖమే దుఃఖం
మనిషి సామూహిక పగే విప్లవం
సమూహంలో మనిషి తన్నుతాను శోధిస్తాడు. దర్శిస్తాడు
కనుక్కుంటాడు

వ్యక్తిత్వం పరిమళాన్ని తాకుతాడు
సమూహం సముద్రం.
సమూహం అరణ్యం
సమూహం విజయ పరంపరలకిసంకేతం.
మనిషి స్రవంతి. మనిషి మార్పు. మనిషి మలుపు
మనిషి వినా మట్టికి బతుకేది?
మట్టి ప్రాణశక్తి మనిషి
మనిషి బతుక్కి అర్థం సమూహంలోనే
అతని అనుభవ సంపన్నత సమూహంలోనే

కె. శివారెడ్డి

తెనాలి దగ్గర్లో ఒకచిన్న పల్లె టూర్లో 1943లో జననం. బి.ఎ.వరకు తెనాలిలో, తర్వాత యమ్.ఎ. ఆంధ్రయూనివర్సిటిలో 1967 నుంచి హైద్రాబాద్ వి.వి. కాలేజిలో ఆంగ్లోపన్యాసకుడిగా— 1970 నుంచి 72దాకా "వేకువ" సాహిత్య త్రైమాసిక నడపటం.

1973లో రక్తం సూర్యుడు-
1975లో "రచన"
1976లో ఆసుపత్రి గీతం
1978లో "నేత్రధనుస్సు"
1984లో "భరము" కవిత సంపుటులు ప్రచురణ

కవిత్వం ప్రాణంగా బతకడం. కవిత్వానికి జీవితానికి రాజకీయాలు ప్రాణ భూతాలు.

తరువాత వెళ్ళి చెపితే? వాడు నన్ను వొదిన అనుకుంటే? ఇట్లా ఆలోచిస్తూ నిద్రపోయినాను.

పన్నెండింటికిగావును, వొదిన నన్ను లేపి తమాషా చూపిస్తానని లాక్కెళ్ళింది. దొడ్డితలుపుదగ్గిరికి గబగబా నడిచి గడియ తీస్తున్నట్టే చప్పుడుచేసింది. వాడు చప్పున లోపల్నించి వెన్నెట్లోకి దూకాడు. మళ్ళీ ఆగింది. ఎదురుచూసి,చూసి పక్కదొడ్లోకి చూపి లోపలికి వెళ్ళాడు. మళ్ళీ చప్పుడు చేసింది. మళ్ళీ బైటికి దూకాడు. వొచ్చి మళ్ళీ పడుకున్నాం.

"ఇప్పుడన్నా పంపించెయ్యి"

"అట్లా కాదు. నువ్వు కిటికీదగ్గిరికివెళ్ళి తిట్టు" అంది. నేను ఒప్పుకోలేదు. చివరికి తనేవెళ్ళి గడియ చప్పుడుచేసి బైటికి రప్పించి వొణ్ణి కిటికీకి దూరంగా నుంచొని మారుగొంతుకతో,

"యెవరది?" అని.

పాడుతిట్లన్నీ ప్రారంభించింది. వాడు పాకలో దూరాడు.మళ్ళీ నిద్రపోయినాను. నేను రెండుగంటలప్పుడు తలదగ్గిర కిటికీ చప్పుడై లేచిచూశాను. వెన్నెట్లో సందులో నుంచునివున్నాడు. భయమేసింది. కడ్డీ లూడ బెరికి రాడుకద! నన్నుచూసి వొదినని లేపమని సౌంజ్ఞలు చేశాడు. నాభయంచూసి వొదినలేచి పకపక నవ్వింది. వాడు దొడ్డివేపు వెళ్ళాడు.

తెల్లారిలేచికూడా. దొడ్లోకి వెళ్ళడమంటే భయమేసింది. పాలన్నా పితకలేదు ఆవుకి. వొదిన వాకిట్లో ముగ్గుపెపుతోంది. వీధంతా ప్రతిగుమ్మంలో గొబ్బెమ్మలు పెడుతున్నారు. నేను వసారాలో నుంచుని చు స్తున్నాను. ముసుకేసుకొని మెల్లిగా వొకడు వీధివెంబడి వొస్తున్నాడు. మాయింటి కెదురుగా రాగానే ఆగి వొదిన పక్కన నిలబడ్డాడు. అన్నయేమో ననుకున్నాను. వొంగుని ముగ్గుపెడుతున్న వొదిన చప్పున నుంచుంది. తటాలున వొదిన్ని కావిలించుకుని గట్టిగా కదలకుండా పట్టుకుని. ఆదుముకుని బుగ్గమీద కొరికి, వొదిలి గబగబ వెళ్ళిపోయినాడు. వొదిన "అబ్బా" అని అణుచుకొని అరిచి, లోపలికి వొచ్చేసింది. నేను గడియపెట్టాను. వాడిపళ్ళు రెండుపరసలూ దిగ బడ్డాయి. పాపం. పట్టీలు తగిలించి కట్టుకట్టాము. కొంచెం నయంగావుండగా అన్నయ్య వచ్చాడు.

"ఇదేమి" టన్నాడు.

నేను నవ్వుతో "అందరికీ కంటిమీద లేస్తే, వొదినకి దవడమీద లేచింది అశాకురుపు" అన్నాను.

వూళ్ళో పుకారుగావుంది. వొదిన పుట్టింటికి వెళ్ళింది. ●